

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Stichting Wijzer in Onderwijs

Herstelonderzoek bestuur

Herstelonderzoek

Datum vaststelling: 15 september 2022

Samenvatting

In april en mei 2019 hebben wij een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Stichting Wijzer in Onderwijs, waarbij wij tekortkomingen hebben geconstateerd. We hebben met het bestuur afspraken gemaakt om het zicht op de onderwijskwaliteit te verbeteren en de daarbij vastgestelde tekortkomingen op te heffen. Wij hebben de kwaliteit in juni 2022 opnieuw beoordeeld en het bestuur heeft zich verbeterd.

Context

Het herstelonderzoek bij het bestuur stond gepland in het tweede kwartaal van 2021. Door de coronacrisis en de schoolsluitingen is dit herstelonderzoek uitgesteld en uiteindelijk uitgevoerd in het tweede kwartaal van 2022.

Wat gaat goed?

Het bestuur heeft de afgelopen periode gebruikt om beter zicht te krijgen op de onderwijskwaliteit op de scholen. Van elke school weet het bestuur nu wat de sterke kanten zijn en welke punten nog kunnen of moeten verbeteren. Ook heeft het bestuur toetsbare doelen opgesteld, op zowel bestuursniveau als voor de scholen. Daarnaast zet het bestuur gerichte interventies in om de kwaliteit van het onderwijs op de scholen te verbeteren.

Wat kan beter?

De doelen die het bestuur heeft opgesteld kunnen soms wat scherper. Hoewel het zicht is verbeterd, en daarmee aan het wettelijke vereiste is voldaan, is het van belang dat het bestuur een breder beeld krijgt van de onderwijskwaliteit. Daarnaast kan het bestuur bredere resultaatafspraken met de scholen maken zodat de scholen hier gericht over kunnen verantwoorden. Dit geldt ook voor de SO en SBO school. Nu is voor de scholen niet altijd duidelijk wat er precies binnen welke termijn verwacht wordt en is er op enkele punten geen concrete verantwoording. Ook kan het bestuur de planning van de implementatie van het burgerschapsonderwijs aanpassen aan de huidige wetgeving. Deze planning lijkt nu nog te ruim, waardoor enkele scholen in de knoop dreigen te komen.

Wat moet beter?

Tijdens het herstelonderzoek hebben wij geen wettelijke tekortkomingen geconstateerd.

Bestuur: Stichting Wijzer in Onderwijs

Bestuursnummer: 41535

Sector: po en so

Aantal scholen onder bestuur: 12

Totaal aantal leerlingen: 2222

per 1 oktober 2021

Lijst met scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

Vlaardingse Dagschool Erasmus (13YD|C1)

IKC Startpunt (12DE|C1)

Ericaschool (SO/VSO, 19QU|OKE 01|SO)

IKC De Wereldwijzer (15EQ|C1)

SBO De Kameleon (19ST|C1)

IKC De Klimboom (13YD|C2)

Vervolg

Het bestuur valt onder het regulier toezicht van de Inspectie van het Onderwijs.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het herstelonderzoek	5
2.	Resultaten herstelonderzoek bestuur	7
	2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	7
	2.2. Afspraken over vervolgtoezicht	9
3.	Reactie van het bestuur	10

1. Opzet van het herstelonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in mei en juni 2022 een herstelonderzoek uitgevoerd bij Stichting Wijzer in Onderwijs naar aanleiding van tekortkomingen die we hebben geconstateerd in het vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen in april en mei 2019. In dit onderzoek staat het herstel van de tekortkomingen centraal.

Hetzelfde onderzoek is tevens uitgevoerd bij de Stichting NBOV (Stichting ter Bevordering van het Neutraal Bijzonder Onderwijs te Vlaardingen), het bestuur van de Jenaplanschool Vlaardingen. Het bestuur van Stichting Wijzer in Onderwijs en het bestuur van de Stichting NBOV zijn identiek, evenals de raad van toezicht. Het onderzoek bij de Stichting NBOV en de resultaten daarvan zijn beschreven in een apart rapport.

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek in 2019 is uitgevoerd met het Onderzoekskader 2017. We hebben toen tekortkomingen geconstateerd in de kwaliteitszorg (artikel 10 WPO). In dit herstelonderzoek hebben we met het huidige onderzoekskader alleen naar het herstel van de tekortkomingen gekeken. We hebben onderzocht of het bestuur het zicht op de onderwijskwaliteit heeft verbeterd en of het toetsbare doelen heeft opgesteld. Het onderzoek richt zich voornamelijk op deze twee aspecten binnen onderstaande standaard op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en ambitie	
BKA1 Visie, ambities en doelen	•
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	

Om de standaard opnieuw te kunnen beoordelen voeren we verificatie-activiteiten uit op school- en bestuursniveau. Daarbij kunnen we ook andere belanghebbenden betrekken.

Onderzoeksactiviteiten

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen hebben we documenten geanalyseerd en een startgesprek met het bestuur gevoerd. In dit gesprek heeft het bestuur uitgelegd hoe het stuurt op de kwaliteit op de scholen. In overleg met het bestuur hebben wij twee scholen bezocht waar zij meer betrokken bij zijn. Tijdens deze schoolbezoeken hebben we een presentatie van de school gezien,

korte lesbezoeken in de groepen gedaan en een gesprek gevoerd met de directie en intern begeleider. Ook hebben we een gesprek gevoerd met een aantal directeuren.

Tijdens al deze verificatie-activiteiten hebben de volgende speerpunten uit het onderzoek in 2019 centraal gestaan, waarbij het bestuur voor punt 1 en 2 herstelopdrachten heeft gekregen. Punt 3 en 4 zijn in 2019 genoemd als "kan beter":

1. Proactief zicht op kwaliteit
2. De onderwijsvisie vertaald in doelen
3. Verantwoording over de gerealiseerde feiten
4. Bestuur beoordeelt de interne kwaliteit

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

Er zijn geen signalen over Stichting Wijzer in Onderwijs en de scholen bij ons binnengekomen die opvolging vereisen.

Leeswijzer

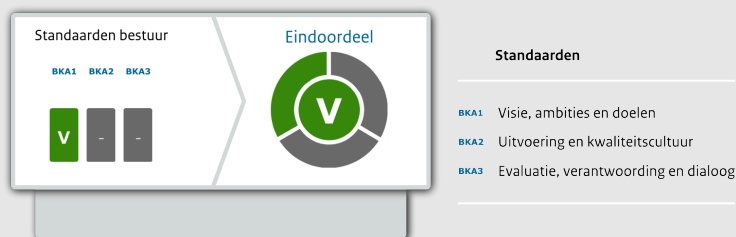
In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2 . Resultaten herstelonderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het herstelonderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en het oordeel op de standaard. Onderzoekskader 2017 kende geen beslisregels op bestuursstandaarden. Het bestuur heeft in 2019 dus ook geen eindoordeel gekregen. Bij dit herstelonderzoek kunnen we deze beslisregels wel toepassen. In de eerder onderzochte standaarden KA2 en KA3 zijn geen contra-indicaties geconstateerd voor het bestaande oordeel. Daarom geven we het bestuur nu een oordeel op bestuursniveau.

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van Stichting Wijzer in Onderwijs als Voldoende. Het bestuur heeft in de periode tussen het vierjaarlijks onderzoek in 2019 en dit herstelonderzoek doelgericht gewerkt aan het herstellen van de tekortkomingen. Vanuit verschillende arrangementen houdt het bestuur zicht op de scholen en de onderwijskwaliteit. Binnen deze arrangementen past het bestuur maatwerk toe rondom de begeleiding en sturing op de scholen. In het strategisch koersplan stelt het bestuur thema's vast waaraan het de komende jaren doelgericht en planmatig werkt.

De professionele cultuur binnen het bestuur heeft de afgelopen periode een flinke boost gekregen. Het bestuur heeft de netwerken van directeurs en intern begeleiders verder versterkt en voert een open dialoog met interne en externe belanghebbenden.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij het oordeel weer op de standaard.

Vervolgens geven we een toelichting op dit oordeel.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen: heldere visie, uitgewerkt in concrete doelen

In 2019 hebben wij deze standaard als Onvoldoende beoordeeld, omdat het bestuur te weinig zicht had op de kwaliteit van het onderwijs, reactief handelde en onvoldoende stuurde op de verbetering van de onderwijskwaliteit. Daarnaast ontbraken concrete toetsbare doelen. Wij beoordelen deze standaard nu als Voldoende. Het bestuur heeft het zicht op de scholen verbeterd, door voor de interne kwaliteitsmonitoring een aantal belangrijke indicatoren te hanteren. Voorbeelden hiervan zijn de onderwijsresultaten, ontwikkelingen binnen de schoolteams en de financiële taakstelling. Vervolgens deelt het bestuur de scholen op basis van dit kwaliteitsbeeld in drie bestuursarrangementen in. Deze arrangementen geven de mate van betrokkenheid en sturing vanuit het bestuur aan. In het "zwaarste" arrangement is de sturing gericht op het realiseren van de basiskwaliteit op de school. Het bestuur zet dan sturende interventies in en komt maandelijks op de school om de voortgang te bewaken. Een school zit in het "lichtste" arrangement als er sprake is van stabiele resultaten, een sterk professioneel klimaat en een goed functionerend stelstel van kwaliteitszorg. Met deze scholen voert het bestuur elk kwartaal een gesprek om te bekijken of de school nog op koers ligt.

Op het gebied van de onderwijsresultaten hebben wij en het bestuur over een aantal scholen zorgen. De scholen worstelen met eindresultaten die onder de norm liggen en tegenvallende tussenresultaten. Het bestuur voert hier het gesprek over met de directeuren. De intern begeleiders delen hun schoolanalyses in het IB-netwerk. Ondanks dat het bestuur een concreet en toetsbaar doel heeft gesteld voor de resultaten, lukt het de scholen nog niet altijd om dit doel te bereiken. De begeleiding en sturing op de scholen is de afgelopen periode vooral procesmatig geweest, de volgende stap voor het bestuur is om nog concretere resultaatafspraken met de scholen te maken. Wanneer verwacht het bestuur dat scholen bepaalde tussen- of einddoelen bereikt hebben? Daarnaast kunnen sommige door het bestuur gestelde doelen meer SMART opgesteld worden, waardoor het bestuur nog beter tussentijds kan bijsturen. De ambitie van het bestuur is om geen enkele school meer in het "zwaarste" arrangement te hebben. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is het hanteren van duidelijke normen. Er liggen nog kansen voor het bestuur om hun kwaliteitsmonitoring verder uit te breiden om beter

zicht te houden op de brede onderwijskwaliteit. Te denken valt aan een kwaliteitsbeeld van het pedagogisch-didactisch handelen, de doorgaande lijn van peuters naar kleuters en de op- en afstroom van leerlingen in het voortgezet onderwijs. Het bestuur kan in kaart brengen hoe dit soort zaken samenhangen met de opbrengsten en de bestuurlijke verwachting hiervan.

De afgelopen periode heeft het bestuur op een aantal scholen sterk gestuurd op de financiën, onder andere door een minimale groeps grootte te hanteren. De directeuren die wij gesproken hebben, geven aan dat dit soort interventies in het begin ingrijpend kunnen zijn, maar dat zij hierdoor ook meer zicht hebben gekregen op de financiële situatie op hun school en zich meer verantwoordelijk voelen om "hun eigen broek op te houden". De scholen en directeuren ervaren steeds meer sturing en zien het bestuur als betrokken en kritisch. Ook het speciaal onderwijs ervaart dat het bestuur meer dan voorheen zicht heeft op de kwaliteit van het speciaal onderwijs en ontwikkelingen binnen het speciaal onderwijs. In de professionele organisatie heeft het bestuur een slag gemaakt. De verantwoordelijkheidsverdeling is nog duidelijker, het bestuur heeft het draagvlak nog verder versterkt en er is minder vrijblijvendheid. Ook is de zichtbaarheid van het bestuur vergroot en heeft het bestuur flink gestuurd op het ontmoeten van elkaar en uitwisselen van kennis en ervaringen. Ondanks dat de verantwoording van de scholen richting het bestuur uitgebreider is, kan het bestuur nog duidelijkere en scherpere verwachtingen naar de scholen uitspreken rondom verbeterafspraken.

Voor de komende koersplanperiode heeft het bestuur een aantal belangrijke thema's uitgewerkt. Het thema Burgerschap zal meegenomen worden uit het huidige koersplan. Het bestuur en de scholen werken op dit moment het doelgerichte en samenhangende aanbod rondom burgerschap uit. De scholen zijn hier niet allemaal even ver in. Ook hebben wij gezien dat het door sommige scholen gehanteerde tijdspad hiervoor te uitgebreid is. We willen het bestuur graag meegeven om dit onderwerp voorrang te geven, zodat alle scholen aan de wettelijke eisen rondom burgerschapsonderwijs voldoen vanwege de aangescherpte wetgeving hierop.

2.2. Afspraken over vervolgtoezicht

Omdat het bestuur op alle onderzochte punten voldoet aan de wettelijke vereisten, zien wij geen aanleiding om vervolgafspraken te maken.

3. Reactie van het bestuur

Als bestuur herkennen we de beoordeling van de Inspectie van het Onderwijs dat er binnen Wijzer in Onderwijs (inclusief Stichting ter bevordering van het bijzonder neutraal onderwijs te Vlaardingen - Jenaplanschool) doelgericht is gewerkt aan de verbeteringen. Daarnaast spreken wij onze waardering uit over de constructieve en scherpe blik waarmee de inspectie dit onderzoek heeft uitgevoerd.

De gegeven adviezen nemen wij ter harte.

Wij zorgen dat het burgerschapsonderwijs op alle locaties in samenhang en doelgericht wordt aangeboden. Als bestuur onderschrijven wij het belang van burgerschap en zullen we de komende periode o.a. besteden aan verdere verdieping en borging van dit onderwijs. Bovendien sluit deze ontwikkelingen goed aan op het koersplanthema 'Openbaar en democratisch gedachtegoed'.

Daarnaast zullen wij de scholen met tegenvallende tussenresultaten en eindresultaten onder de norm, verder ondersteunen en indien nodig de reeds ingezette interventies, uitbreiden. Een grote uitdaging hierbij is de hoge schoolweging in combinatie met het personeelstekort.

De afspraken en doelen die wij maken zullen we SMART formuleren zodat we scherp kunnen monitoren en indien nodig adequaat kunnen bijsturen.

Wij kijken vol vertrouwen uit naar de verdere ontwikkelingen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

